

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 760/2025-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej LOVÁSZ LEGAL s. r. o., Železničiarska 18, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-16C/393/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-16C/393/2015 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-16C/393/2015 **prikazuje** konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **4 000 eur**, ktoré je Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a tieto zaplatiť jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práv na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ochranu majetku podľa

čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestského súdu, na ktorý od júna 2023 prešiel výkon súdnictva z Okresného súdu Bratislava II, s tým, že mestskému súdu bude prikázané konať bez zbytočných prietáhov a jej bude priznané finančné zadosťučinenie 5 000 eur.

II.

2. Matka sťažovateľky, ktorá zomrela vo februári 2017, sa žalobou zo septembra 2015 domáhala proti žalovanej mestskej časti určenia, že jej v roku 1986 zomrelí starí rodičia boli bezpodielovými spoluvlastníkmi rodinného domu s pozemkami, ktorý užívali na základe prídelu skonfiškovaného majetku z júla 1950 a kúpnej zmluvy z roku 1966. Okresný súd v októbri 2015 vyzval pôvodnú žalobkyňu na odstránenie väd žaloby a uznesením z marca 2016 jej nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Uznesením z decembra 2019 rozhodol, že namiesto matky sťažovateľky bude konať so sťažovateľkou. Okresný súd rozsudkom zo septembra 2021 žalobu zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu a aktívnej legitímácie. Proti tomu sa sťažovateľka odvolala. Krajský súd uznesením zo septembra 2023 rozsudok okresného súdu pre nesprávnosť jeho záverov zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľka sa v novembri 2025 sťažovala na prietahy. Okresný súd uznesením z 13. novembra 2025 rozhodol, že v konaní okrem nej bude ako so žalobcami konať aj s jej otcom a sestrou. Okresný súd nariadil pojednávanie na 17. december 2025, na ktorom rozsudkom žalobu zamietol.

III.

3. Sťažovateľka zdôrazňuje celkovú dĺžku konania a osobitne to, že mestský súd po vrátení veci z krajského súdu vôbec nekonal. Je toho názoru, že vec nie zložitá, no pre ňu majetkovo významná a k predĺženiu konania neprispela. Trvanie sporu viac ako 10 rokov podľa sťažovateľky má prvky odmietnutia spravodlivosti, a teda porušenia základného práva na súdnu ochranu. V súvislosti s porušením základného práva vlastniť majetok zdôrazňuje, že jej rodina sporný dom s pozemkami užíva a mestská časť sa proti nej domáha bezdôvodného obohatenia. Obdobnými skutočnosťami odôvodňuje aj priznanie finančného zadosťučinenia.

4. Mestský súd poukázal na viaceré faktory, ktoré ovplyvnili dĺžku konania, vrátane správania sťažovateľky (doručenie nekvalifikovanej žaloby, nezaplatenie súdneho poplatku a nedostavenie sa na pojednávanie) a úmrtia pôvodnej žalobkyne. Zdôrazňuje vysokú zaťaženosť, ako aj právnu a skutkovú zložitost' sporu.

IV.

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s prihliadnutím na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre sťažovateľku (II. ÚS 32/02).

6. Konanie, v ktorom sa sťažovateľka domáha určenia vlastníctva jej právnych predchodcov, patrí medzi konania, ktoré patria do štandardnej agendy civilných súdov. Aj keď možno uznať, že ide o konanie, ktoré môže byť skutkovo náročnejšie, neospravedlňuje to celkovú dĺžku konania. To isté možno konštatovať aj k okolnostiam, ktoré podľa mestského súdu viedli k predĺženiu konania. Celková dĺžka konania bola spôsobená postupom mestského súdu. Od podania žaloby v septembri 2015 do rozsudku zo septembra 2021 uplynulo šesť rokov. Krajský súd navyše rozsudok zrušil s tým, že okresný súd nesprávne posúdil procesné nástupníctvo po zomrelej žalobkyni, keďže nezohľadnil rozdiel medzi nadobudnutím dedičského práva a jeho potvrdením. Od októbra 2023 do decembra 2025 mestský súd nevykonal žiaden úkon. Procesný postup mestského súdu, ktorý bol sprevádzaný jeho neefektívnou činnosťou v období po podaní žaloby a nečinnosťou po vrátení veci krajským súdom, tak vôbec nesmeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky. Preto bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti vyhovené a vyslovené, že postupom mestského súdu boli porušené ústavné práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote. Zároveň bolo mestskému súdu prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov.

7. Vzhľadom na to, že sťažovateľka na miesto pôvodnej žalobkyne do konania vstúpila až v roku 2019, nebol dôvod vyhovieť ústavnej sťažnosti v časti porušenia ústavných práv na súdnu ochranu a vlastníť majetok (ochranu majetku). Celková dĺžka konania v čase, keď na strane žalobkyne vystupovala sťažovateľka, neodôvodňuje záver, že by tým došlo k zásahu do samej podstaty týchto ústavných práv sťažovateľky.

8. K tvrdeniam o personálnej poddimenzovanosti a zaťažnosti mestského súdu treba uviesť, že systémové zlyhania správy súdnictva nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a nezbavujú štát zodpovednosti za prietahy. Účelom ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prietahov alebo dospieť k záveru, či majú objektívny alebo subjektívny charakter. Dôležité je rozhodnúť, či k prietahom v konaní došlo, a odstrániť stav právnej neistoty sťažovateľky.

9. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom jediným faktorom pri zistení porušenia ústavných práv sťažovateľky bol postup mestského súdu. S prihliadnutím na celkovú dĺžku a fázu konania, správanie sťažovateľky a postup súdu bolo sťažovateľke podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadost'učinenie 4 000 eur s tým, že vo zvyšnej časti jej návrhu nebolo vyhovené.

V.

10. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli právnym zastúpením a ktorých výška 949,17 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 371 eur)

s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur) predstavuje 771,68 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 177,49 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

Robert Šorl
predseda senátu